

SBORNÍK

vybraných literárních prací
literární, historické
a fotografické soutěže

Daniel

8. ročník - 2010/2011

Soutěž se koná pod záštitou
kardinála Miloslava Vlk a Arnošta Goldflama

Soutěž Daniel 2011 - literární část

Výsledková listina – I. kategorie (8. a 9. ročník ZŠ a odpovídající ročníky víceletých gymnázií)

Pořadí	Autor příspěvku	Rok nar.	Adresa školy (kraj)	Název příspěvku
1. místo	Karolína Peřinová	1997	G, Gymnazijní 257, 783 91 Uničov (Olomoucký)	Čas se zastavil
2. místo	Kristýna Hynková	1995	G Olgy Havlové, Marie Majerové 1691, 708 00 Ostrava-Poruba (Moravskoslezský)	Baletka
3. místo	Eva Pospíšilová	1995	ZŠ Ilji Hurníka, Ochranova 6, 746 01 Opava (Moravskoslezský)	Hudba – ať jsme, jací jsme, to slovo nás spojuje a vždy spojuvat bude
Čestné uznání	Simona Havlíková	1996	ZŠ a MŠ, Markvartovická 50, 747 14 Ludgeřovice (Moravskoslezský)	Z deníku malé Miriam

Výsledková listina – II. kategorie (střední školy)

Pořadí	Autor příspěvku	Rok nar.	Adresa školy (kraj)	Název příspěvku
1. místo	Dita Stehlíková	1993	G, Smetanova 168, 672 01 Moravský Krumlov (Jihomoravský)	Terezínský Otčenáš
1. místo	Jana Leichterová	1993	G, Písnická 760, 142 00 Praha 4 (Praha)	Stála tam...
2. místo	Kristýna Lexová	1994	G, Smetanova 168, 672 01 Moravský Krumlov (Jihomoravský)	Den památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti
2. místo	Karolína Frühbauerová	1993	Konzervatoř, Kopeckého sady 10, 301 00 Plzeň (Plzeňský)	Jeden obyčejný příběh
3. místo	Ondřej Cuchý, Tomáš Sláma	1993	G, Písnická 760, 142 00 Praha 4 (Praha)	Bestie z Bolzana
3. místo	Nikola Potyšová	1995	G, Masarykovo nám.8, 787 58 Šumperk (Olomoucký)	Holocaust
Čestné uznání	Patrik Moravčík	1993	Evropská OA, Komenského nám. 2, 406 81 Děčín I (Ústecký)	Z deníku plešatého vraha
Čestné uznání	Václav Havlíček	1995	G, Masarykovo nám. 8, 787 58 Šumperk (Olomoucký)	O spravedlnosti
Čestné uznání	Vojtěch Kršňák	1994	G, Písnická 760, 142 00 Praha 4 (Praha)	Z deníku Hanse Füdlera
Čestné uznání	Tomáš Urbánek	1991	G, Arabská 14, Praha 6 (Praha)	Bouře, Němá procházka, Melodie umírání (básně)
Čestné uznání	Martina Pospíšilová	1994	SŠ zdravotnická a zemědělsko-ekonomická, nám. Svobody 50, 682 01 Vyškov (Olomoucký)	Dopis z Afriky

*Netrpěl více člověk dosud
ruka i srdce krvácí
špatně nám rozdal karty osud
vzlyká, když dým se vytrácí*

(úryvek z básně Terezy Nyirendové z Gymnázia Písnická v Praze)

DANIEL

soutěž věnovaná problematice holocaustu a rasismu

Ve školním roce 2010/2011 se koná již 8. ročník literární a historické soutěže DANIEL. Soutěž vznikla u příležitosti vyhlášení 27. ledna Dnem památky obětí holocaustu a prevence zločinů proti lidskosti. Z toho vychází i téma – holocaust a jeho reflexe, současné rasové problémy a problematika soužití různých etnik v ČR. Soutěž vyhlašuje MŠMT, od 2. ročníku soutěže je garantem Národní institut dětí a mládeže MŠMT ve spolupráci s Kulturním a vzdělávacím centrem Židovského muzea v Praze.

Soutěž je tradičně vyhlašována v oborech literárním a historickém, ke kterým v letošním roce přibyl obor fotografie. Vzhledem k obtížnosti tématu je určena žákům až od 8. ročníku ZŠ a odpovídajícím ročníkům víceletých gymnázií (I. kategorie) a studentům všech typů středních škol (II. kategorie). Do literární části soutěže mohou autoři přispívat různými povídkami, fejetony, básněmi apod. s danou tematikou, v historické části se hodnotí dějepisné studie týkající se tématu.

Letos jsme poprvé rozšířili soutěž o obor fotografie. Přistupovali jsme k tomuto vyhlášení s různými pocity a byli jsme plni očekávání. Celkem bylo přihlášeno do soutěže 36 fotografií, což pro první rok splnilo naše očekávání, úroveň zaslaných prací je různá, jak již to bývá. Fotografie je úžasná věc, dobrá fotografie hovoří svým obsahem a zejména přenáší na toho, kdo se na ni dívá, emoce. Velice nás potěšilo, že mezi zaslanými pracemi se pokus o takového obrázky rovněž našel. Oceněná práce Michaely Matějkové „Terezín – symbol útisku“ byla využita pro titulní stranu tohoto sborníku.

Uzávěrka letošního ročníku soutěže byla 27. 1. 2011. Celkem přišlo 119 prací, z toho 76 literárních (14 v I. a 62 ve II. kategorii), 7 historických (5 v I. a 2 ve II. kategorii) a 36 fotografií. Historické práce dostaly k posouzení pracovnice Vzdělávacího centra Židovského muzea v Praze, literární práce hodnotili zkušení porotci literárních soutěží a role porotce fotografického oboru se ujal fotograf Luboš Josef Marek. Oceněno bylo celkem 12 prací (9 literárních, 2 historické a 1 fotografie). Dále bylo uděleno 9 čestných uznání – 6 za literární práce, 1 za práci historickou a 2 za zaslané kolekce fotografií.

Kontaktní adresy:

Mgr. Barbora Šteflová – tajemnice soutěže (historická a fotografická část),

PaedDr. Eva Schneiderová – literární část

Národní institut dětí a mládeže MŠMT, Talentcentrum, Na Poříčí 1035/4, 115 30 Praha 1
tel.: 221 850 807, 814; e-mail: barbora.steflova@nidm.cz, eva.schneiderova@nidm.cz

27. leden - Den památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti

Strašná vzpomínka do minulosti. Ale patří nám. Nám lidem.

Přečtete si ještě jednou nadpis. A klidně i podruhé. Tak? Na co jste přišli? Památka obětí holocaustu je v pořádku. O holocaustu a jeho obětech se učíme, chápeme, že vraždy, vyhlazování, zotročování, deportace a všechny nelidskosti, které se děly v minulosti, se nesmí opakovat. Bylo to strašné. Strašní lidé. Zločin.

Ale co ta druhá část nadpisu? Předcházení! Kde začít? U koho? U vás? U tebe? U sebe? (úryvek z oceněné práce Kristýny Lexové z Gymnázia v Moravském Krumlově)

Tereziňský Otčenáš

Dita Stehlíková

Gymnázium, Smetanova, Moravský Krumlov

II. kategorie – 1. místo

Bylo odpoledne. Venku na cestě si pokojně hrály děti. Honily se za míčem a na některé z nich dohlížely z dálky jejich matky. Děti byly skoro jako ostatní, pouze nevypadaly, že by měly spousty oblečení ani hojnost jídla.

Jen jedna hezká holčička si s nimi nehrála. Nacházela se o několik kroků dál ve stínu vzrostlé břízy, klečela na kolenou, měla zavřené oči a sepnuté ruce. Když své oči otevřela, spatřila, že se na ni dívá neznámý pár očí. Ten patřil jiné dívce, která si sedla před ni a pozorovala ji.

„Ahoj,“ zamrkala překvapeně klečící dívka.

„A-ahoj,“ zarazila se ta, která ji pozorovala. Asi chtěla utéct, ale nestihla to včas.

„Jak se jmenuješ? Já jsem Adelaide,“ představila se první holčička.

„Já... já jsem Ruth,“ vykoktala ze sebe druhá.

Na chvíli obě mlčely.

„Poslyš,... co jsi to dělala?“ přerušila náhle ticho ona Ruth.

„Modlila jsem se,“ odvětila Adelaide prostě.

„Vážně?“ vykulila oči Ruth, „ted‘?“

„Ano, samozřejmě,“ odpověděla Adelaide a jeden dlouhý okamžik na sebe jen vyjeveně hleděly.

„Ty... ty nejsi Židovka?“ promluvila opět jako první Ruth.

„Ne,“ řekla Adelaide, „já jsem křesťanka.“

„Opravdu? Páni, já ještě žádného křesťana neviděla!“ užasla Ruth.

„No vidíš, . . .tak dnes mě vidíš,“ zasmála se Adelaide, načež se k ní přidala se smíchem i malá

Ruth. „My jsme tu celá rodina. . .já, maminka, tatínek i bráška.“

„Já jsem tu jen s maminkou a tatínkem, ... ještě jsem měla sestřičku, ale ta tady umřela, před měsícem,“ zesmutněla Ruth.

„To je mi líto,“ vyjádřila i její nová kamarádka svou lítost.

„Ty... jsi se ted‘ opravdu modlila?“ zeptala se znovu Ruth.

„Ano, můžu se přece modlit kdykoliv chci. Chceš vědět jak? Pojd“, pomodlíme se společně!“ nabídl jí radostně Adel.

„Ne, ne, počkej,“ zalekla se Ruth, „já ani nevím, jak se to dělá. Po vašem...“

„Neboj se,“ konejšila ji Adelaide, „klekni si, sepi ruce - jako já - jenom mě poslouchej a myslí na Boha. Není to těžké.“

Ruth udělala přesně to, co jí kamarádka poradila a Adelaide začala:

„**Otče náš, jenž jsi na nebesích...** ahoj, Bože, jsi tam nahoře vůbec? To jsem zase já, jen nejsem sama, ale mám u sebe i kamarádku. Budeme se dneska modlit společně. Doufám, že tam někde v nebi jsi a že mě slyšíš. Víím, že někdy pochybuju, jestli tam jsi, protože mi přijde moc neskutečné, že bys mě nechal prožívat tuhle hrůzu a nic bys nepodniknul, ale mně nepřísluší soudit Tvé záměry. Omlouvám se za své pochyby.

...**posvět' se jméno Tvé...**, někdy Tě volám a ptám se, zda-li je tohle všechno, co se kolem mě děje, vůbec možné. Nechci brát Tvé jméno nadarmo, avšak někdy se tomu neubráním. Mrzí mě to.

...**přjd' království Tvé ...** řekni mi, Bože, má tohle všechno kolem být království? Nelíbí se mi tady, ale alespoň jsem tu spolu s tatínkem, maminkou a s bráškou. Ruth už takové štěstí nemá. Jestli je její sestřička někde tam nahoře, u Tebe, prosím pozdravuj ji od nás od obou.

...**bud' vůle Tvá jako v nebo tak i na zemi...** má tohle být Tvá vůle? Dej mi jakékoliv znamení, že tohle je to, co jsi chtěl, a já to s radostí přijmu. Chtěl jsi to takhle, vid'? Protože kdyby ne, asi bych tu teď nebyla. Jistě mě chceš naučit něčemu novému. Nevybral sis zrovna jednoduchý způsob, ale kvůli Tobě to vydržím.

...**chléb náš vezdejší dej nám dnes...** děkuji i za to málo, co máme k jídlu. Včera jsem viděla lidi z vedlejší části tábora a oproti nim jsme na tom hodně dobře, i když také máme hlad. Proto Tě dnes prosím o trochu chleba na zítra nejenom pro nás, ale i pro ně.

...**a odpusť nám naše viny...** čím jsem se provinila? Vždycky jsem se snažila být hodná, poslušná a pilná. Jistě, občas jsem si myslela nehezké věci a neposlouchala jsem. Je mi to líto a slibuju, že se příště budu snažit víc.

...**jakož i my odpouštíme našim viníkům...**, není to lehké, můj Bože. Snažím se mít ty lidi ráda a je mi jasné, že neví, čeho se dopouštějí. Prosím Tě za ně, abys je přivedl na správnou cestu. Ale někdy je to těžké, odpouštět těm, kdo nám ubližují, věř mi. Dej mi prosím sílu.

...**a neuved' nás v pokušení...**, chci, abys ze mě měl radost. Bývám v pokušení utéct nebo začít těm lidem nadávat. Ale nebylo by mi to nic platné.

...**ale zbav nás od zlého...** nejsem si jista, jestli jsem hodna rozlišovat zlé od dobrého. Co může být pro někoho zlé, bude třeba dobré pro jiného. Proto se s důvěrou obracím na Tebe. Prosím, ať se stane, co chceš, aby se stalo. A všechno, co si myslíš, že je pro mne zlé, odstraň z mojí cesty.

Amen. Děkuji Ti za to, žes mě poslouchal. Slyšel jsi mě? Ale ano, jsem si jista, že ano. Tak zase někdy, Bože.“

Nastalo ticho.

„Adel?“ pípla Ruth nesměle a rozpojila ruce od sebe.

„Ano?“ usmála se na ni.

„Nebude vadit, že se tu s tebou teď modlím?“ optala se jí židovská dívka.

Adelaide přesvědčivě a mocně zavrtěla hlavou. „Ne, jsem si jista, že mému ani tvému Bohu to vadit nebude. Pořád přece zůstaneš Židovka, ne? Tak vidíš. Zítra se můžeme spolu pomodlit zase po vašem, souhlasíš?“

Ruth nadšeně kývla a na tváři se jí objevil veselý úsměv.

Stála tam

Jana Leichterová
Gymnázium, Písnická, Praha 4
II. kategorie – 1. místo

Stála tam. Stála. Narovnaná, ramena svěšená, hlavu vytaženou - jak loutka, jejíž provázky, na kterých visí, jsou jen kousíček od roztržení. Nitka za nitkou praská.

Stála tam a na ramena se jí pomalu snášel sníh. Maličké drobné vločky, křehké a tak nedotknutelně krásné, v celé své pomíjivosti. Dosedly a roztály. Zas a znovu. Jedna za druhou. Jak letmé polibky andělů, kteří jí pozorují z nebes. Na tvář, na nos, na rty, na chvějící se víčka, na holou kůži lebky. Zastudí a zmizí.

Stála tam, vyhublé ruce tiskla v pěst. Jen kosti potažené skoro průhlednou blánou. Nehty zarývala do dlaní. Zlámané nehty, špinavé a bez lesku. Kdysi se o ruce a nehty pěkně starala. Byla parádivá, marnivá možná. Byla krásná. A teď? Pokroucená skořápka, vyschlá a bez jiskry. Jako stovky, tisíce dalších všude kolem ní.

Vyrovnané zástupy se táhly do daleka. Stála tam. Jen jedna z mnoha. Ví o ní vůbec někdo? Vnímá jí? Ten člověk, ta mrtvola, co stojí vedle ní. Ví o tom, že tady je? Že žije? Že ještě dýchá? ...A dýchá vůbec?

Stála tam a neplakala. Už dávno jí došly slzy. Vyschly. Jako všechno v ní, jako ona sama. Stála tu, vyprahlá, ale necítila žízeň. Necítila žízeň, necítila hlad. Necítila nic. Necítila už ani tu bolest, o které si ještě před chvílí myslela, že ji sežehne za živa. Ale jak dlouhá je ta *chvilka*? Týdny, měsíce, roky, staletí – stála tam a trpěla. Trpěla tiše. Neměla sílu tu ohromnou sílu, zvíře, které ji požíralo zevnitř, dát najevo. Bylo to podivně uklidňující. Jen tam stát. A najednou nic nebolelo.

A sníh padal dál. Zасыpával ji, třpytil se ve vzduchu, tančil a vířil. Jak plošky maličkých diamantů; odrážel od sebe světlo, o kterém už dávno byla přesvědčená, že se z tohoto místa nadobro vytratilo. Stála tam, okouzlena tou krásou. Okouzlena – ale zároveň ji nevnímala. Snila? Možná. Snad. Ale takhle krásné neměla už ani sny.

Stála tam a popraskané rty se jí pomalu roztáhly do nejistého úsměvu. Tak dlouho už se neusmívala. Myslela si, že už to zapomněla! A teď... usmívá se. Jen nejistě, jako pavučinka ve větru, neustále se obávajíc, aby ji následný porыв neroztrhal.

Stála tam a užívala si ty letmé dotyky sněhových vloček. Připomínaly jí pusinky její malé sestřičky. Vždycky, když se ráno probudila, ona svými dětsky tlustými prstíky obkreslovala motiv vyrytý ve dřevu čela postele a jakmile zjistila, že už je vzhůru, naklonila se k ní a zasypávala její obličej pusinkami. Smály se.

Stála tam a nová bolest ji tupě narážela do žeber. Že by snad její srdce oživo? Znovu se rozhodlo bít? Tak dlouho... tak dlouho už nemyslela na sestřičku. Na nikoho. Zakázala si to. Jen přežívat. Jen stát. A teď... zaskočilo ji to. Tak upřímná a čirá bolest. A ten sníh...!

Stála tam a přes linii řas se jí překulila první slza.

Jediná kapka slané vody, která v sobě nesla všechno. Všechna přání, všechnu energii, všechnu vůli žít a milovat. Obkroužila rty a přes bradu spadla až na hrudník. Vpila se do potrhané a špinavé látky; zlověstně pruhované látky. Nikdy nekončící pruhy. Nikdy nekončící peklo pro nemrtvé.

Stála tam. Stála. Skleněnýma očima se dívala do dálky. Neviděla.

Stála tam.

„Čas jít do sprch!“

Den památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti

Kristýna Lexová

Gymnázium, Smetanova, Moravský Krumlov

II. kategorie – 2. místo

27. leden. Den památky obětí holocaustu. Strašná vzpomínka do minulosti. Ale patří nám. Nám lidem.

Dnes bych ale raději začala od konce nadpisu:

Lidskost.

Lidskost je dobrá vlastnost člověka. Má ji každý. Má ji opravdu každý?

Zločin.

Zločin je označení pro zlý čin, který (v případě odhalení pachatele) zpravidla vyděluje člověka ze společnosti a staví ho do pozice zločince, jenž má být potrestán.

Zločin proti lidskosti.

Pod tím si představuji něco, co dělá, udělal, či chystá se udělat člověk jinému člověku. Nelidský čin. Něco strašného. Něco, co by nemělo být.

Přečtete si ještě jednou nadpis. A klidně i podruhé. Tak? Na co jste přišli? Památka obětí holocaustu je v pořádku. O holocaustu a jeho obětech se učíme, chápeme, že vraždy, vyhlazování, zotročování, deportace a všechny nelidskosti, které se děly v minulosti, se nesmí opakovat. Bylo to strašné. Strašní lidé. Zločin.

Ale co ta druhá část nadpisu? Předcházení! Kde začít? U koho? U vás? U tebe? U sebe?

Ano, každý si umíme sáhnout do svědomí a najít tam něco špatného, o čem sami moc dobře víme, že to skutečně BYLO špatné.

A že v dnešní době se nepronásleduje? Nezotročuje a neposílá do táborů? Ale ta lidskost pramení ze vztahů člověka k jinému člověku! Nemusíme se bát o svůj život, ani o své blízké. Ale myslíme na druhé? Neubližujeme druhým? Neudělali jsme někdy to „něco“?

Ať už jsme to zavinili nechtíc, záměrně, popřípadě dokonce jen z hecu, a nebo jsme byli pouze (a to v tom lepším případě) jen svědky a ne viníky.

Vzpomeňte třeba na svá léta ve školce. Na základní škole. Na střední... Už tam bylo jistě něco špatně. Třeba ne ve vašem okolí, třeba ne zrovna na vaší škole... Ale co to povídám.

Je to na všech školách. Na každé škole je takzvaná černá ovečka. Někdo, kdo nezapadá do skupiny. Někdo, kdo je podle názoru silnějších jedinců jen „ten divnej“. Někdy je jich více, někdy třeba jen jeden z několika tříd. Někdy je to napadne, někdy se trápení z odloučení důkladně skrývá.

Každopádně nic takového pro onu „oběť“ veškerých posměšků, schovávání přezůvek, kradení svačin, podráženi nohou, šlapání na tkaničky od bot, podtrhávání židlí nebo prostě jen absolutní ignorace není nijak příjemné. Ano, i tohle by přece mohl být zločin proti lidskosti. Proti druhému člověku. V mnoha případech proti kamarádovi.

Jen malinko se od skupiny distancujete a okamžitě jste venku ze hry. Co hůř, je to hra o šťastný život. A co se asi stane, když dětem nikdo nevysvětlí, co je špatné, zlé, nevhodné, nebo naopak dobré, žádoucí, vstřícné, milé...? Všechno bude pokračovat. Černá ovečka, kterou mám na mysli, ale nemá černou pleť. Nemusí být ani jinak nábožensky založená než ostatní. Je prostě jen odlišná. A to v čemkoli. Odmítá jít slepě se stádem ženoucím se za hlavním samcem. Má většinou vlastní názory. A nebo se prostě jen jinak obléká než ostatní.

Vždyť to všichni dobře znáte.

Kolikrát jste slyšeli nebo sami řekli:

Ten snowboardista - jak se obléká! Jak jezdí. To lyžař... Ale...

Ten metal se nedá poslouchat! To za našeho mládí byla jiná muzika! Ale...

Ti Francouzi se neumí chovat! To my Angličané... Ale...

Ten soused je... Ale...

Kostel, modlitebna, synagoga... Ale...

Boj...

Pronásledování, pomluvy, nepravdy, lži, faleš.

Spory. Spory mezi lidmi.

Člověk proti člověku, jeden proti druhému.

A teď“ řekněte... Nejsou to jen čiré malichernosti? Proč by se jeden měl zlobit nad tím, co se líbí druhému? Nebo přesněji. Proč by se jeden měl zlobit nad tím, čím je druhý? Vždyť to, čím jsme, kým jsme, co jsme si vybrali, nebo měli předurčeno, co máme rádi, co se nám líbí, co nám dělá radost, to vše je věc jen té osoby, které se to týká. Tak proč to tolik lidí neakceptuje? Proč nejsou ochotni se s touto skutečností ztotožnit a „nelézt druhým do zelí“?

Ve světě je tolik zla. Tolik špatného. A jen jeden den to nespraví. Vše je v lidech.

V první řadě je třeba si to uvědomit. A začít u sebe a pokračovat u druhých. Snažit se svým chováním ovlivnit ty druhé. Aby se činy nestaly zločiny.

Tak ahoj v lepším světě.

Kristýna

Holocaust

Nikola Potyšová

Gymnázium, Masarykovo nám., Šumperk

II. kategorie – 3. místo

„A potom jsme uslyšeli déšť, a to crčela krev. A když jsme potom svázeli úrodu, sklízeli jsme mrtvé.“

Holocaust. Vymazávání. Je odpornějších činů? Asi ne! Neštěstí. Zničení. “Celopal.“ Pohlcení. Genocida. Smrt. Není jen tak ledajaká. Je všude. Předurčení. Svůj úmrtní list si rovnou mohli nechat napsat při narození. Pláč. Křik. Bolest. Snad všechny oběti by se raději nenarodily, kdyby věděly, co budou muset podstoupit.

Kolik jich muselo trpět a zemřít proto, aby jiní mohli žít. Skrývat se? To skoro nemělo cenu.

Některým to prodloužilo život o pár dní. Pláč. Zase ten pláč. Slzy tečou. Když si to vše představím, přepadnou mě. Nejsem připravena, abych pochopila smysl vyhlazování. To totiž smysl nemá...

Vždy si vzpomenu na Annu Frankovou a její židovskou rodinu. Jak jen se skrývali... Takhle dlouho to jiní nedokázali. A přece. Tak dokonaly plán, ale jediná chyba a mohli být ztraceni. A taky že byli. Dva týdny před vysvozením z koncentračního tábora zemřeli. Až na jednoho, otce Anny.

Bergen-Belsen. Terezín. Osvětim. Mauthausen. Děti. Postižení. Rómové. Židé. Všichni museli zemřít. Nejhorší na tom je, že samotnému strůjci tohoto utrpení, Hitlerovi, je připisován židovský původ. Nezasloužil si nikdy žít. Proč tolik atentátů selhalo? Nikdo neví.

Síla lidskosti. Sir Nicholas Winton. 669. Aspoň tolik dětí se mu podařilo zachránit, než přišla jeho prý nejhorší chvíle. Totiž zpráva, že nejpočetnější transport do Británie 1. září už neodjede.

Děti, které jím měly jet k adoptivním rodinám, nepřežily. Obdivuji ty, dnes už staré osoby, které dokázaly odpustit, že se tohle všechno dělo. Thomas Graumann je jedním z nich. Odpustil a našel mír. Dnes je mu kolem osmdesáti let a siru Wintonovi už přes sto.

Schindlerův seznam. Oskar Schindler. Dalších 1200 Židů děkuje za svůj život.

Nelze chápat, co se tenkrát dělo. Tím by si člověk musel projít. Kdo to nezažil, nechť je šťastný a nestěžuje si na dnešní „těžkou“ dobu.

Bestie z Bolzana **Ondřej Cuchý, Tomáš Sláma** **Gymnázium, Pisnická, Praha 4** **II. kategorie – 3. místo**

Michael Seifert byl skutečný muž, který roku 1944 působil v koncentračním táboře Bolzano jako dozorce a prokazatelně zavraždil několik vězňů. Uvádí se dokonce, že nechal jednoho patnáctiletého chlapce k smrti vyhladovět (zdroj: http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/v-italii-zemrel-86-letech-valectny-zlocinec-michael-seifert/552888&id_seznam=22635). Právě o Seifertovi a o tomto nebohém chlapci je náš příběh, celá zápletka je však smyšlená.

Deník Michaela Seiferta

17. červen 1944, koncentrační tábor Bolzano, severní Itálie

Zápach smrti, vidina moci, možnost vlády. Přijíždíme k bráně. Řidič mě probouzí a já se potkávám s realitou. Nemohu se dočkat. U vchodu mě vítá místní voják salutováním a vpouští nás dovnitř. Přicházím do ředitelovy kanceláře a probírám s ním moji budoucnost v táboře Bolzano. Dostávám rozkazy ohledně mé náplně práce a byla mi přidělena místnost v místní letní vile.

Přicházím po dřevěných vzrjácích schodech do druhého patra a hledám pokoj č. 5. Jsem u vytržení. Kufr s věcmi ani nevybaluji, těším se do práce. Okamžitě se převlékám do uniformy a hlásím se do služby. Byl mi přidělen sektor C. Ještě netuším, co na mě vlastně čeká. Procházím kolem bloků A a B, které jsou naplněné židovskými vězni. Nic jiného si nezasloužil! Árijská rasa je pro mě všim a budu jí chránit všemi dostupnými prostředky! Dostávám se do zvláštní euforie, když zjišťuji, že se opravdu stanu dozorcem a splní se mi tak můj sen. Můj první den služby, ano, je to tu! Ta slast, ta moc! Velitel se mnou na dnešní službu nepočítá, posílá mě tedy na ubikaci. Nel! Jsem připraven! Velitel musí dodržet určité předpisy, nemůže mě poslat do služby. . .

Dostal jsem alespoň svolení projít si tábor a seznámit se se svými kolegy. Nadšení, zvědavost a touha po vládě mě přivádí až k domům s Židy. Poprvé se střetávám se skutečností. Tak takhle vypadají tábory smrti. Ano, jiné zacházení si nezasloužil! Po prohlídce tábora jsem zavolán k večeri, ale nemohl jsem nic sníst. Ten zápach Židů na mě dolehl a dělá se mi zle. Jdu si rovnou lehnout a nemohu se dočkat zítřka!

28. říjen 1944, koncentrační tábor Bolzano, severní Itálie

Sjednejte si pořádek. Dobrá rada od mého velitele, ale jak s ní naložit? Vždy jsem si myslel, že ze mě mají strach a tím dosáhnou respektu. Prý se o mně povídá, že nejsem až tak tvrdý. Nastane změna, a to velká. Jediné, co na ty židáky platí, je smrt a hlad. To je ta cesta! Procházím kolem ubikací a upoutává mě číslo 16a. Výborně! 16, mé oblíbené číslo. Zde si vyzkouším MOJE nová pravidla. Má četa otevírá dveře a je to tu zase.. ten neuvěřitelný zápach.. všudypřítomný

zápach.. nechávám provést namátkovou kontrolu. Nacházíme několik krabiček cigaret a nůž. Nechápu.. kde se to tady vzalo? Ale tohle se dá rychle zjistit.. Na místě vyslyším několik žid'áků, ale ti „lidé“ mi nerozumí.. ani německy neumí! Asi je to lepší, ještě aby hanili svatý jazyk. Nikdo mi nic neříká, ani po četných kopancích a mučení.. Nemá to smysl.. Na výstrahu jsem zastřelil dva z nich, ať si to příště rozmyslí. Stejně na ně dojde...

2. listopad 1944, koncentrační tábor Bolzano, severní Itálie

Slunce prosvítá záclonou a já se probouzím. Ještě chvíli ležím a přemýšlím. Ten Žid mě včera strašně rozčlilil. Dneska si ho najdu, tohle si nenechám líbit. Nikdo mi nebude odporovat! Konečně vstávám a převlékám se do uniformy. Ani nesnídám, jdu rovnou do práce. „Kde je ten žid'ák 17261 ?!“ zeptal jsem se vojína u vchodu do bloku C. Neuvěřitelné.. Ten nepořádek v papírech mi stěžuje práci a já nemohu dohledat, na jaké ubikaci by měl ten žid'ák být. Nechávám si přivést Luise, mého informátora mezi vězni. Dostávám informaci, že ta špína by měla být na ubikaci 16a. Svolávám četu s 12ti dozorcí a jdeme pro něj. Přicházíme k ubikaci. 17261, ven! Uvnitř byl pouze hluk.. Otevřeli jsme vrata a ten pach byl nesnesitelný. Odporný smrad se vinul po celé místnosti. Než jsme našli toho Žida, objevili jsme mezitím i jídlo za vytrhlou palubkou. Co to má znamenat?! Tak to ne.. tohle si někdo odskáče! 17261 je nalezen. Jídlo nechávám odnést a toho Žida přemísťuji do separace. Dostal jsem geniální nápad. Výhrůzky, tresty a smrt je jediným řešením! Nechám ho tam, ať vidí, co je hlad. Schovávat jídlo? Tak to tedy ne.. Když si myslí, že bude potřeba v horších časech, nedovolím mu se jich dožít.

9. listopad 1944, koncentrační tábor Bolzano, severní Itálie

Vyspal jsem se nádherně, mám hlad. Ke snídani si dávám pečivo s máslem a náhle si vzpomínám, že jsem tam toho Žida nechal již několik dní. Tak to ještě počká, než se najím.. Otvírám dveře od separace a cítím zápach. Nehýbe se, nedýchá. Takhle by se mělo jednat s Židy. Nechat je vyhladovět. Naši vojáci na frontách nemají co jíst a my je tu krmíme. Nyní je večer a já přemýšlím o dnešních činech. Smrt mě nepřekvapuje, zažil jsem ji ve všech podobách, ale být oním vrahem, je věc jiná.

Rozjímám a stále přemýšlím. Nemohu takto uvažovat. Práce a povinnost je mé životní dílo. Lítost? Ne. Není čas.

Deník vězně č. 17261

20. říjen 1944

Přijíždíme kamsi do italského podhůří. Starší muž poblíž mě vysvětluje, že nás vezou do tábora ve městě Bolzanu. Přes obrovské obavy a strach z toho, co s námi v táboře udělají, cítím zvláštní úlevu, že se po několikadenní cestě v přeplněném vagónu konečně ocitnu znovu na pevné zemi. A dá-li Bůh, snad se i trochu vyspím, protože vyčerpání už je neúnosné.

Ihned po tom, co vystoupíme z vlaku, nás rozdělují na Židy a ostatní. Nám všem jsou ostříhány vlasy, poté nás přinutí vlézt do studené, ba přímo ledové vody a umýt se. Berou nám všechno, co máme, místo oblečení pak dostaneme něco jako roztrhaný kus hadru. Poté putujeme na ubikaci 16a v sektoru C, kde budeme v příštích dnech žít. Ztrácíme svá jména, vše, co teď slouží k naší identifikaci, je pouze sled několika číslic, které si musíme vyšit na oděv a dobře zapamatovat. Ze mne se stává č. 17261.

První noc je příšerná. Pod jednou dekou se tísňíme hned čtyři, jsme vyhladovělí a je nám zima. Stále je odněkud slyšet nářek a pláč dětí, vzápětí pak hlasité utěšování jejich matek. Někdo zase zoufale vykřikuje prosby, ať už ho pustí, že už to tu déle nevydrží...

V takovém prostředí se mi nedaří usnout, ačkoliv dobře vím, že se alespoň trochu vyspat musím, jinak to tu také dlouho nevydržím.

28. říjen 1944

Dneska tady byl zase ten strašný esesák. Jmenuje se prý Seifert a je to takový mladík, musí být snad jen o pár let starší než já. Ale z očí mu číší čirá nenávisť. Při své obchůzce surově zmlátil hned několik mých spoluvězňů, až z toho omdleli. Poté je bez nejmenší milosti střílel do hlavy. Co ho k tomu vedlo? Jaký měl pro své konání, proboha, důvod? Pouhá krabička cigaret??? Nevím... Vše, co vím je, že se obávám, moc se obávám, aby si pro mne jednoho dne nepřišel.

1. listopad 1944

Mám strašný strach... Celou noc nespím a děsím se toho, co přinese zítřejší den. Seifert zuřil. Dnes k nám přišel zase na obchůzku. Prohlédl si všechny kolem - vybíral si, koho zbije tentokrát. Jeho zrak nakonec skončil na nebohém dědečkovi, jenž se krčil kousek ode mne. Seifert se d'ábelsky uškíbl, popošel k němu a strašnou silou vrazil chudákovi pěst do břicha. Stařecek zalapal po dechu a skácel se k zemi. Kdosi poblíž se nad ním sklonil a zkonstatoval, že již nedýchá.

Seifert se mlčky otočil a odcházel pryč. Ach, kéž by tím celé neštěstí mohlo skončit. Když já - ze zoufalství, ale i z neskutečné nenávisti jsem za esesákem zvolal: „Proč jste to jen udělal?!“ Ten obrátil krok a mířil zpět ke mně. V tu chvíli jsem si uvědomil, co jsem provedl. Očekával jsem to nejhorší. Místo toho na mne jen chladně pohlédl, přečetl si mé číslo, oznámil mi něco v němčině a opět odcházel. Jeden ze spoluvězňů, co se vyzná v němčině mi potom pověděl, co říkal: „Až zítra. *Ted' by mi vystydla večere!*“ Polil mne studený pot. To nejhorší tedy přijde až zítra....

2. listopad 1944

Do naší ubikace přichází četa v čele se Seifertem. V kostech mi zamrazilo. Něco huláká, ale není mu přesně rozumět. Vypadá hrozně rozčilený. Nakonec přece jen zaslechnu úryvek z jeho křiku: „Nummer eins sieben zwei sechs eins!“ Hrdlo se mi sevřelo úzkostí, nebyl jsem s to ze sebe vypravit hlásku. Přes mou chabou znalost němčiny jsem moc dobře věděl, co jeho slova znamenají. *Přišel si pro mne.*

4. listopad 1944

Třetí den v separaci. Tři dny se v této odporné kobce jeví jako tři měsíce. Mám příšerný hlad, zatím mi tu nedali ani kůrku chleba. Celý den jen ležím a přemítám. O své rodině, ó, co bych jen dal za to, kdybych mohl být alespoň chvíličku s mou vždy usměvavou a milující maminkou. Nebo tatínkem, který mne od malička cílevědomě vychovával v poctivého muže a hrdého Žida. A hrdým Židem zůstávám i tady, ačkoliv dobře vím, že právě tento fakt mne přivedl až sem.

Nakonec si vzpomínám i na mou mladší sestřičku, se kterou jsem si jako malý hrával na dvorku našeho domku na varšavském předměstí. Bylo to ještě v lepších časech, v době bez války, nenávisti a všudypřítomného strachu.

Je už to tak dávno, co jsme od sebe byli odděleni. Kolik nocí jsem pro ně proplakal. *Ted'* pláču zas, nevěda, kde se má rodina nachází a jestli je vůbec ještě naživu. I svým životem už si přestávám být jistý, ten děsný hlad a vyčerpání už dlouho nesnesu. Vroucně se modlím k Bohu a prosím ho o zázrak.

7. listopad 1944

Přestávám vnímat smysly. Šest dní v naprosté tmě a tichu ze mne dělá trosku. Pořád doufám, že se dveře každým okamžikem otevrou, že bude svět zase jako předtím, když jsem si, ještě ve

Varšavě, hrál s ostatními kluky z ulice na schovku. Avšak, čas se krátí, a jakkoliv se tu ohavnou myšlenku snažím zapudit, ne a ne ji dostat z hlavy. Smrt - jaká asi je? *Co bude potom?*

8. listopad 1944

Cítím, že jsem na samém pokraji svých sil. Nemohu už ani přemýšlet. Jediné, co mi zní v hlavě, jsou slova staré židovské písně, již mi jako malému chlapci zpívala má milovaná maminka:

Navrať nás Hospodine k sobě a my se navrátíme.

Obnov naše dny jako za dnů dávnověkých...

Melodie umírání

Tomáš Urbánek

Gymnázium Arabská, Praha

II. kategorie – čestné uznání

Hrál chlapec tiše na violu
už docela sám a bez naděje.
Tak vykouzčil z ní šedou duhu
a sůl dávného obyčeje.
Do očí ji sypal těm, co blízko stáli.
Brečeli dnes všichni naposled.
A báli se a neubáli,
neboť příliš těžká byla odpověď.
Pak vstoupil tam kdos mezi živé.
Černou kápi měl bez podoby.
Hned začal stínat všechny zbylé
a nakonec i krk violy.

O spravedlnosti

Václav Havlíček

Gymnázium, Masarykovo nám., Šumperk

II. kategorie – čestné uznání

Bylo nebylo, za sedmero horami a za sedmero řekami žila skupinka lidí. Skupinka to byla rozmanitá, žili tu lidi mladí, staří, tlustí, štíhlí. Chytří i hloupí. Lidé pracovití i líní. Byli tu zemědělci, podnikatelé, policisté, doktoři, kopáči, politici, kuchaři a mnoho dalších, Prostě lidi všeho druhu.

Žila tady taky jedna skupinka lidí, kteří si říkali Modří. I když, po pravdě, moc modří nebyli. Většina lidí jim říkala Zelení. Ne proto, že by byli zelení, ale už to tak bylo zvykem. Modrým to nikdy nevadilo, ale poslední dobou si smysleli, že jsou Modří a kdo jim bude říkat jinak, ten je rasista. A tak, když jednoho dne promluvil veřejně jeden z vysokých představitelů /ne na výšku, ale na postavení ve společnosti/ a ve své řeči se zmínil o Zelených, byl zažalován. Všichni se tomu divili a říkali si, že to bude v pořádku, ale Modří soud vyhráli. Vysoký představitel se rázem zmenšil.

A tak to šlo dal. Za chvíli se již nikdo neodvážil říct něco o Zelených. Všichni se báli. Ale zato Modří, ti si stěžovali, na co šlo. Podle jejich slov je pořad někdo mlátil, ubližoval jim a dostávali

málo peněz! Opak však byl pravdou. Za chvíli si jeden z moudrých toho světa všiml, že není vše tak, jak hlásají Modří, že oni, menšina, jsou utlačováni. Bylo to právě naopak! Těch pár Modrých utlačovalo zbytek skupiny! /Modří totiž začínali mít problémy i s tím,, když někdo třeba nosil zelené tričko./ A tak to tento moudrý pán pronesl v televizi.

A co se potom stalo? Byl označen za rasistu, musel se omluvit a upadl v nemilost. „No je tohle spravedlnost?“ řekli si někteří. Ale nahlas, nahlas to neřekl nikdo, protože by byl rasista!

Jeden obyčejný příběh

Karolína Frühbauerová
Konzervatoř, Kopeckého sady, Plzeň
II. kategorie – 2. místo

Vážený pane Wintone,

už opět u filmu pláču... ach, kolik lidské krutosti, utrpení, smrti... Lži. Prý snad jen „Kousek nebe“... A já vzpomínám na Vás a na jeden příběh s kouskem Vašeho srdce. Příběh, o kterém ví pouze pár vyvolených a tichých lidí. Příběh, který se zatoula. Vyprávěl mi jej jeden pán a já Vám dnes o něm chci napsat, protože si myslím, že by se k Vaším uším měl dostat.

„... skrz okna hlavního nádraží v Praze prosvítalo sluníčko. Krásně svítilo. Všude bylo plno lidí, žilo to tu. Psal se rok 1939. Opravdu to byl krásný srpnový den. Tehdy mi bylo čtrnáct let.

Na hlavě se mi pohupovala tmavě zelená rádiovka po mém dědečkovi, pod ní trčelo tmavě obočí a ještě tmavší šibalské oči, které kmitaly se strany na stranu. Nevěděl jsem, proč ten zmatek a takový neklid. Nerozuměl jsem tomu. Mnoho lidí plakalo, dokonce i moje maminka. Ale proč? Vždyť jedeme pouze na výlet, drazí rodičové! Naivně jsem se usmíval. Vtom již vlak zahoukal a odjížděl. Maminka neuvěřitelně plakala, slzy jako velké kroupy jí tekly po lících a padaly na špinavou zem. Otec jenom odvrátil zrak. Ale proč? Protože nás děti jede na výlet dvě stě?

Až před hranicemi mezi rodnou zemí a německou říší za mnou přišel starší židovský klučina, jmenoval se David, a řekl mi, co jsem nevěděl. Nevěřil jsem mu, nechtěl jsem mu věřit. Ale ty slzy..., teď už jsem je pochopil. A chápal jsem i slzy své, které se začaly pomalu, ale nenávratně kutálet po tváři. Dokonce po tvářích mnoha „spolucestujících“. Bylo to jako z jiného světa. Vše bylo tak smutné, obraz jsem měl před sebou rozmazaný a ...

Vlak se zastavil. Do našeho vagonu vstoupili němečtí vojáci SS. Mluvili k sobě a dívali se na mě. Ignoroval jsem jejich pohledy, jejich mluvu a utíkal myšlenkami pryč... třeba k tomu, jak jsme nedávno jedli maminčin výborný dort a volal na mě kamarád a bylo opravdu krásné a ... Chytili mne za rameno a odvedli ven. Musel jsem jim předložit nějaký papír, který jsem dostal, nějaké číslo, které mi viselo na krku, fotografie. A to už obsah mého kuříku letěl na zem. I mé milované skleněnky se rozkutálely pod vlak. Ten židovský kluk vyběhl za mnou, ale vojáci ho okřikli. Podali mi ten žlutý papír. Ach, jaký jsem měl vztek! Díval jsem se po dětech, po Davidovi, po vojácích, vlaku, nádraží.

Sebral jsem papír a neuvěřitelně rychle utíkal pryč. Někam. Pryč! Úplně bezhlavě. Snad jsem byl rychlejší než kdejaký plnokrevník. Německá slova i výstřely za mnou dopadaly na kočičí schody, mezi škvíry kostek. Měl jsem tak hrozný vztek na rodiče, na vojáky, na Davida... slzy mi tekly proudem ... smutek po domově, po starých časech ... nee, já nechci do Anglie...

Co se děje? Proč musím pryč? Slyšel jsem za sebou vojenského psa. Byl to hloupý čokl, po pár stu metrech se otočil a běžel za pánem. Asi se bál, že by mu vyprášil kožich.

Zastavil jsem se. Byl opravdu krásný den. Potuloval jsem se po nějakém německém městě. Schovával jsem se za každým rohem i popelnicí a řval, řval a řval a kopal jsem do kamínků. Co z toho, že svítí slunce? Nechtěl jsem se vrátit. Kamkoliv vrátit. Kam jít? Rádiovkou jsem si otíral mokré oči. Lidé si na mne ukazovali a smáli se. Už z dálky bylo jasné, kdo jsem - husté černé obočí zářilo do dálky. Bylo mi jasné, že se musím schovat, jít někam pryč, někde být. Nebo nebyť (?) Musím prostě pryč.

Nějaký čas jsem se toulal přírodou a živil se jednoduše – z plodů přírody, přece jen bylo léto. Zpytoval jsem svědomí. Když už jsem našel odvahu požádat někoho o pomoc, o jakýsi azyl nebo pár doušek vody, vyhodili mne. Dělal jsem ze sebe nemluvného a utíkal dál.

Jedno z mnou navštívených stavení byl jakýsi mlýn daleko za městem. Bylo tam i malé hospodářství s koňmi a kravami. Schoval jsem se tam na noc do slamníku a zůstal jsem pár dní. Má přítomnost však nezůstala utajena. Zjevil se tam chlap jak hora, vysoký modrooký mlynář se světlou, zářivou kšticí. Jeho výraz ve tváři byl časovaná bomba. Zařval na mě německy a honil mne s lopatou. Zahnal mne do kouta. Něco jsem vykřikl.

„Čech? Jsi snad Čech?“ promluvil. Přikývl jsem. Jeho tvrdošíjný výraz ve tváři zjhl. Sundal špinavou lopatu na zem. „Běž do stavení!“

Dostal jsem jídlo a teplé mléko. Byl to neuvěřitelný dar po dnech hladovění a přežívání na lesních malinách. Seděli jsme u stolu – já, mlynář a jeho žena. Byla noc. Vyprávěl jsem jim svůj příběh. Všem bylo jasné, že mi zde živobytí neposkytnou, musel jsem pryč. Avšak prý mi pomohou.

Plakal jsem za své hříšné činy i ze strachu o rodiče. Kdo ví, kde teď jsou? Stýskalo se mi. Celou noc jsem nespal. Koukal jsem do tmavé zdi jakéhosi přístěnku. Bylo to jako ze sna, jako z jiného světa. Věděl jsem, že mám až moc rebelského nerozumu, ale za těch pár týdnů jsem dospěl...

Další den nastartoval mlynář své auto. Schoval mne do pytle od mouky a dal do úložného prostoru. Jeli jsme přes Německo do Holandska k přístavu. Měli jsme štěstí, že jsme se tam dostali bez problémů. Ten mlynář byl asi vážený muž. Když jsme dojeli na místo, v nejzazším koutě mě vyndal a ukázal lod'. Poslal mne tam a nechal mě napospas. Měl strach. Děkoval jsem mu, on však díky nevnímá, jen mě popostrkoval, ať už jdu, usmál se a odjel.

Seděl jsem na nábrežní a koukal na lodě. Přemýšlel jsem o jeho rodině. Co jsem se dozvěděl: mlynářova rodina byla německá, ale léta žili v Čechách u bratrance mlynářovy ženy. Vlastnili rozlehlé pozemky, mlýn, pilu i nějaký ten dobytek. Mlynářův otec byl velice vážený úředník. Báli se. Báli se o majetek, o sebe, o děti, o bratrance, který do Německa přijít nemohl. Báli se o mne. Dodnes jim každým dnem posílám vděčnou vzpomínku a dík.

Lod' měla odplouvat, přišel jsem na palubu. Opět jsem hrál němého. Viděl jsem dva muže – prý lodní kontrola, sledovali, co dělám, a chtěli lístek a pas a papíry. Vše jsem jim dal. Ty pohledy ... ano, jsem žid. Nechávejí mě vynést vojáky. V hlavě mi jako střela projel vztek, impuls vzpírání, příběh, který jsem doted' prožil. Řev. Řev, řev, řev ... nee, pusťte mě, ... pro klid a nejspíš i památku rodičů musím do Británie!

Najednou slyším volání nějaké ženy. Mami? Otevřel jsem oči. Ten hlas... Žena mluvila s vojáky a já viděl vše rozmazaně. Předávali mne té ženě s největší jemností, jakou jsem si u vojáků ani nedovedl představit. „Mami?“ zakuňkal jsem. Vojáci se otočili. „Ššštt“ sykla žena. Nesla mne dovnitř do lodi, do jakési luxusní kajuty, kde mne posadila. Slyšel jsem jen cinkání peněz a odchod lodníka. Děkoval jsem Bohu. Byl jsem na lodi.

„Mami?“ otevřel jsem konečně ulepené oči. Nebyla to má matka. Plakal jsem. Byla to krásná dlouhohlavá žena, hnědé oči jí svítily a usmívala se na mne. Byla nádherně oblečená. Začala

na mne mluvit. Česky...! Objal jsem ji radostí. I jí jsem pověděl svůj příběh: jak jsem odjížděl vlakem a pak zbrkle utekl, jak mne mnohokrát chtěli zbit a snad i zabít a jak mi neznámý mlynář pomohl. Ta žena se na mě dívala a plakala. Plakala dojetím. Políbila mne na tvář a prosila, ať se schovám, že mi pomůže.

Byla to žena holandského generála, nešťastně provdaná a nešťastná z toho všeho, co se okolo nás dělo. Cítila potřebu mi pomoci. A jak slíbila, tak učinila. Našla mi v Británii adoptivní rodinu. Děkuji i jí, vděčně, každý den.

Má nová rodina nevěřila svým očím ani jakýmkoliv jiným smyslům. Když mě viděli ... s tím číslem kolem krku ... objali mne a něco mluvili anglicky. Mluvili něco o štěstí, lásce a klidu. A toho se mi dostalo. Toto byl úplně jiný svět.

Měl jsem neuvěřitelně málo rozumu a neuvěřitelně mnoho štěstí. Dodnes děkuji člověku, který mne poslal vlakem a zpytuji své svědomí, že jsem jej i své rodiče neposlechl. Snad to byl osud, že můj mladý rozum – nerozum se rozhodl jít jinou, trnitější cestou...“

Milý pane Wintone,

sama jsem nechtěla příběhu věřit, ale udál se. Toto je tedy jedno z šesti set šedesáti devíti dětí, kterým jste Vy pomohl. Jedno z Vašich dětí. Jedno z dětí, které díky Vám přežilo. Snad tento příběh bude pro Vás zajímavým čtením.

Děkuji Vám za Vaši odvahu.

Karolína Frühbauerová

BOUŘE

Tomáš Urbánek

Gymnázium Arabská, Praha

II. kategorie – čestné uznání

Je déšť, divoký déšť,
co v studené průrvy nebe sype písmena.
Smrt bez kosy ni atributů slitování
je jen v knírku oděná.

Je déšť, divoký déšť,
v němž padají hvězdy, hvězdičky i souhvězdí.
Tam v krajině stromů z cihel a ostaných drátů,
zazní zvuk ten tvůj, ten poslední.

Je déšť a blesk, ten blesk,
co lásku, mateřskou lásku ve dvě tne.
Oni tam jdou, tam jdou,
ať bije se večer či ráno, večer i ráno i poledne.

Déšť, ten divoký déšť,
co stéká po ostří mrazivé hrany.
Chlapec, co v koutu přeplněné síně šeptá:
„Éloi, Éloi, lama sabachtani?“

Čas se zastavil
Karolína Peřinová
Gymnázium, Gymnazijní, Uničov
I. kategorie – 1. místo

„A slunce vyšlo jim nad hlavou a probudilo jejich stíny, snad víc, než mohli si přát...“

Praha 18. 1. 1932

Jmenuji se Leopold Leichter a narodil jsem se do smíšené křesťansko židovské rodiny. Moje maminka Marie je cukrářka a stále voní skořicí a vanilkou. Umí krásně zpívat. Můj tatínek Leopold je lékař. Jeho posláním je zachraňovat lidské životy. Mám ještě sestru Luisu, která zdědila po mamince nejen krásu, ale také hudební nadání. Narodil jsem se do šťastné a milující rodiny.

Citace mého otce Leopolda: *„Život je hora, na kterou musíš vylézt, aby ses mohl pořádně rozhlédnout.“*

Praha 18. 1. 1942

Dneska slavím desáté narozeniny. Maminka s Luisou mi upekly dort a společně mi zazpívaly. Cítil jsem se důležitý a šťastný. Tatínek si mě před časem zavola a zajímal se, čím bych chtěl v budoucnu být. „To je otázka, chci být lékařem jako ty!“ Tatínek nic neřikal, ale já viděl, že ho má odpověď velice potěšila. Dneska mi potřepal mužně pravicí a řekl, že mu dělám samou radost: „Učíš se výborně, jsi zodpovědný a pečlivý. Jen tak dále.“ Poklepal mi na rameno a předal mi malou krabičku. Otvíral jsem ji s nemalým vzrušením. „Jéé, hodinky, ty jsem si strašně přál!“ Tatínek mi je připnul na ruku. Chvilí se na mě díval a pak řekl: „Pamatuj si, chlapče, čas se nepočítá na minuty, ale na skutky!“

Praha 21. 7. 1942

Zatklí mého otce za to, že ošetřil postřeleného Žida. Prý ho měl nahlásit gestapu. To by ale můj táta nikdy neudělal. Bojím se o něj. Má být deportován do Male pevnosti terezínského ghetta. Nevím, jak moc je to vážné, ale maminka i sestra plakaly.

„Hranice strachu začíná tam, kde člověk ponižuje sám sebe.“

Praha 7. 11. 1942

S maminkou a Luisou odjíždíme do Terezína. Všichni mě ujišťují, že to nebude tak zle. Mám na ruce tátovy hodinky a nepřestávám na něj myslet. Od toho zatčení jsme o něm neslyšeli. Drž se, tati, mám tě moc rád. Třeba se v Terezíně uvidíme.

„Náhoda je nehoda osudu.“

Terezín 18. 1. 1943

Dneska mám jedenácté narozeniny. Za poslední rok se stalo tolik smutných věcí. Tatínek je mrtv. Dozvěděl jsem se to od jeho bratra, který je tu s námi. Prý byl zastřelen na útěku. Nevíme nic bližšího, ale já si myslím, že se to stalo před týdnem, protože mi najednou přestaly jít hodinky. Jako by se mi zastavilo srdce. Hned jsem věděl, že se stalo něco zlého. Moje sestra Luisa je nemocná. Vykašlává krev a je úplně průsvitná. Kéž by tady byl tatínek! Určitě by ji uzdravil.

„Roky jsou listy, co padají do řeky, ale ne pokaždé je uchvátí proud.“

Terezín 27. 3. 1943

Luisa, má milovaná sestřička je mrtvá. Už mi nikdy nebude zpívat. Je mi smutno. Ach, tati, jak ses mýlil. Život není hora. Je to propast, kterou mají zaplnit lidská těla. Maminka nemluví a je velmi slabá. V jejich očích už nejsou teplá světýlka. Už nesvítí, nehřejí.

„Úsměv je přepych. Kdo na něj má?“

Osvětim 10. 12. 1943

Otevřela se vrata „dobyčáku“. Konečně se můžeme nadechnout. S maminkou jsme celou cestu seděli opření o stěnu vagonu a mlčky vzpomínali na krásné chvíle u nás doma. Domov - slovo, které jsem dříve používal běžně, se teď bojím vyslovit nahlas. Venku někdo křičí a lidé rychle vystupují. Chystám se také ven, ale maminka mě najednou uchopila silně za ruku a strhla na sebe. Objala mě, vzala do dlaní moji udivenou tvář a políbila mě na čelo. Vydržel bych tak stát věčně. Její blízkost mi dodávala odvahu. Křik venku sílil. Důstojníci SS vyháněli unavené a hladem vyčerpané lidi ven z vagonu. Male děti plakaly a hledaly někoho blízkého. Starým se podlamovala kolena. Všiml jsem si pečlivě upraveného důstojníka, který zřejmě všemu velel. Třídil přicházející do dvou skupin. Mlčky ukazoval rukou vpravo nebo vlevo. Netušil jsem, co to má znamenat. Mně zavelel jít vpravo, ale maminku posílal doleva. Přitom se usmíval. Asi jde o běžné třídění žen, mužů a dětí. V klidu jsem odbočil doprava a mlčky se loučil s maminkou, která se řadila do jiné skupiny.

„Jiný svět není, jiní jsou jen lidé, kteří o něm sní. Snít se ještě smí, když je o čem.“

Blok B2b 18.1.1944

Je mi dvanáct let. Před dvěma lety jsem nemohl radostí ani usnout. Dostal jsem od taty hodinky a máma s Luisou zpívaly. Nee! Proč si vlastně ožívují tyhle vzpomínky. K čemu to je? Cítím vztek, bezmoc a zároveň lítost. Utírám si slzy a druhou rukou vytahuji z kapsy hodinky, které se mi stále daří skrývat. Vždycky se na okamžik zastavily, když mi odešel někdo blízký. Naposledy maminka. Když jsem se dozvěděl, že po selekci na rampě odpochovala skupina vlevo rovnou do plynu, nevěřil jsem tomu. Pak jsem se podíval na hodinky — nešly. Třepal jsem s nimi, jako bych se bál toho nejhoršího. Bouchl jsem s nimi o dřevěnou palandu, až na nich prasklo sklíčko. Ubohé hodinky. Ubohá maminka. Vzpomněl jsem si na naše poslední setkání ve vagoně. Věděla, že je poslední. Hodinky opět začaly tikat. Ptám se, pro koho tikají. Mám ještě co ztratit?

„Srdce je taktovkou lidské duše, bohužel každému hraje v jiném rytmu.“

Anděl smrti 16. 4. 1944

Chodí k nám na blok jeden důstojník SS. Myslím, že jsem ho viděl na rampě při selekci, ale nejsem si tím jistý. Chová se velmi přátelsky. Bere si zdejší děti na klín, směje se s nimi a někdy si je odvádí s sebou. Mají se u něj prý lépe. Včera se na mě také usmíval. Prozradil nám, že je lékařem. Zaujalo mě to. Řekl jsem mu o svém otci, jaký byl výborný lékař. Doktor Mengele - tak se totiž ten důstojník jmenuje, mě pozval do své laboratoře. Něco takového jsem nikdy neviděl. Tolik moderních přístrojů, vůbec jsem netušil, k čemu jsou. Doktor si všiml, že jsem moc bledý. Slíbil, že mi hned pomůže. Dostanu transfuzi. Malinko se bojím, ale nechci dávat najevo strach. Jsem přece syn lékaře. V ruce držím tátovy hodinky. Nejdou.

Můj čas se zastavil.

„... pak slunce minulo Zemi, přestalo svítit, přestalo hřát“

Baletka

Kristýna Hynková

Gymnázium Olgy Havlové, Marie Majerové, Ostrava-Poruba

kategorie – 2. místo

Klavíristovy štíhlé prsty se po klávesách pohybovaly stále pomaleji. Hudba doznívala, poslední tóny se vytrácely do prostoru sálu. Skupinka mladých baletek ještě chvíli držela pózu, ve

kteře setrvaly do chvíle, než jim profesorka odpověděla na jejich díky a tím ukončila dnešní hodinu. Této chvíle se Sára nemohla dočkat. Přestože tanec milovala nade vše na světě, věnovala se mu již od svých tří let a život bez něj už si ani nedokázala představit, dnes odpočítávala minuty, ba i vteřiny do konce hodiny. Měla tušení, že právě dnes se stalo (nebo snad ještě pořád děje) něco zlého, nevěděla však co. Spěchala proto domů, kde se vždy cítila bezpečně.

Ale i počasí jako by dnes odráželo její náladu. Od rána stále mrholilo, k dešti se občas přidali sněh, bylo chladno a nevlídno. Člověk by si řekl listopad, ne březen, pomyslela si. A pak se to stalo. Přesně v okamžiku, kdy si tohle řekla, vypluly na povrch její myslí děsivé obrazy právě z loňského listopadu - živě viděla dav lidí, který se valil po ulicích a raboval židovské obchody. Slyšela třeskot rozbíjeného skla výkladních skříní; výkřiky Sieg Heil, ale i nářek a pláč, volání o pomoc, cítila štiplavý dým ze zapálených obchodů, pronikavý pach jasně bílé barvy, kterou ti šílení lidé malovali na zatím nedotčené výlohy šesticípé hvězdy se čtyřmi písmeny uprostřed, čtyři bezvýznamná písmenka, která vám však dnes mohla udělat ze života peklo, Jude, stihla si ještě přečíst, než oknem jejich obchodu proletěl kámen - náhle však spatřila snad ještě něco hrozivějšího: po náměstí se valil jeden tank za druhým za doprovodu po zuby ozbrojených vojáků, ale ne československých, nýbrž německých. Vyděšeně se rozhlédla po náměstí a pak, nevěděla proč, ale něco ji přinutilo podívat se směrem k Hradu. Z toho, co spatřila, se jí udělalo mdlo. Už byl téměř večer, v šeru ale poznala vlajku, která vlála nad Hradem, červenou s bílým středem, uprostřed níž zlověstně trůnil černý hákový kříž. Jako ve snu ještě chvíli sledovala ten děsivý výjev a pak se dala do běhu. Zoufale toužila být v bezpečí doma u rodičů. Nyní už si byla jista, že se začíná dít něco strašného, možná se po dnešku změní její život-jedno, však věděla jistě: ať už se stane cokoli, nikdy nepřestane tančit, protože její kariéru baletky nemůže ohrozit ani tisíc tanků a vojáků, pomyslela si, když vcházela do domu.

29. června 1942

Na nebi nebyl jediný mráček, slunce svítilo, v korunách stromů vesele švitořili ptáci. Svět je tak krásný, pomyslela si Sára, když kráčela se svou malou sestrou po židovském hřbitově, proč tedy lidé musí být tak krutí? Procházely uličkami, kde potkávaly celé židovské rodiny. Nebylo divu, tohle místo bylo totiž prakticky jediné, kam neměli lidé, jejichž hrud' „zdobila“ žlutá šesticípá hvězda, zakázaný přístup. Při pohledu na ni se Sára neudržela a dala se do pláče. Vždyť ona, její rodina a vůbec všichni Židé nejsou o nic horší než Němci, takzvaní „árijci“, tak proč zrovna oni musí trpět všemi těmi zákazy? Nevadilo jí ani tak moc, že už nesmí chodit do školy, studiu totiž nikdy příliš nedala a mezi nejlepší žáky nepatřila ani omylem. Když se ale dozvěděla, že zákaz se vztahuje i na hodiny tance, bylo to, jako by jí vrazili nůž do srdce. Od té doby její život postrádal smysl. Sáhla do kapsy, ale místo kapesníku nahmatala přeložený list papíru. Polil jí ledový pot. Na malou chvíličku na něj zapoměla, jenže svému osudu nikdo neunikne, pomyslela si a již po několikáté si jej začala číst: „Dostavte se dne... k transportu... zavazadla... 20kg... Říšský protektor... Karl Hermann Frank.“ Transport. To slovo znělo děsivě, absurdní však bylo, že pro Sáru v něm byla i trocha naděje. Matka říkala, že pravděpodobně pojedou do nějakého tábora, kde budou moci v klidu až do konce války žít, pracovat a učit se a snad se také setkají s otcem, který s transportem odjel téměř před měsícem... možná tam budu moci opět tančit, napadlo ji. Tato myšlenka jako by jí vrátila ztracenou chuť do života. Svět je přece jen krásný, pomyslela si a začala se na transport těšit.

29. září 1944

Sára se stěží držela na nohou. Ve vlaku bylo téměř nedýchateľno, ze všech stran se na ni tlačili cizí lidé, kteří sami neměli místo, o hladu a žízni ani nemluvě. Jeli už celý den a noc. Nevěděla, kam

jejich vlak míří, tušila jen, že někam na východ, do jiného tábora. Už nebyla tak bláhová a nedoufala, že by se tam snad mohlo tančit, jako věřila kdysi před transportem do Terezína. Teď si přála jen jediné: Najít svou matku, otce a sestru. A... přežít. Vlak najednou prudce zabrzdil a zastavil. Otevřely se dveře a za hlasitého zuřivého štěkotu psů a německého křiku byli lidé vyháněni na nástupiště, kde si je začali rozdělovat němečtí doktoři. K Sáře a skupince dalších lidí z Terezína zamířil jeden z nich. I v tak vážné situaci si Sára nemohla nevšimnout směšné mezírky mezi jeho zuby. Byla však alespoň natolik rozumná, že svůj smích potlačila. Muž si je přeměřil a začal udílet pokyny, kam mají dále jít, vlastně jen ukazoval hůlčičkou - doleva, doprava, doleva, doleva... Sára se s několika dalšími lidmi vydala na levou stranu. Museli odevzdat veškerý svůj zbývající majetek, šaty, byly jim ostříhány vlasy, prý kvůli vším. Konečně měli jít do sprch. Nazí vběhli do studené místnosti. Dveře se za nimi hlučně zabouchly. A pak... jako ta hudba, doznávaly zde jejich životy, jako ty tóny, vyhasínaly jejich nenaplněné touhy, Přání. Poslední nádech... - a pak už nic.

Hudba – ať jsme, jací jsme, to slovo nás spojuje a vždy spojuvat bude

Eva Pospíšilová

ZŠ Ilji Hurníka, Ochranova, Opava

I. kategorie – 3. místo

Maminka kolíbá
Děťátko houpy,hou
Myslí si co bude
Až děti vyrostou

Tomáš

Rok 1942, pro někoho jen rok, pro mě část mého života, kdy se vše změnilo. Odjel jsem s maminkou do koncentračního tábora v Terezíně. Z mé minulosti si toho moc nepamatuju (co byste také chtěli po osmiletém chlápce). Ale vím, že má budoucnost tady pro mě nebude zrovna růžová.

Vrchní dozorce X

Zase přijeli další. Kam je máme sakra dávat! Šel jsem si je prohlédnout. Zase ty samé tváře, ty samé žalující obličejce, které na mě křičí, proč my? Jen jedna tvář je v tom davu odlišná. Tvář malého chlapce poskakujícího vedle vystrašené matky. Závidím mu, že na rozdíl od těch ostatních k němu nedolehl strach z tohoto místa. Vzpomenu si při pohledu na něj na mého malého chlapce. Čeká tam na mě, doma za branou tohoto místa. Mám na něj proč být hrdý. Vyroste z něj vůdčí rasa!

Tomáš

Nahrnuli nás na něco, co připomínalo nádvoří. Všude vidím strach, ale nějak cítím, že bychom ho ukazovat neměli. Tak se raději usmívám. Koukl jsem se nahoru. Z okna se na mě dívá nějaký člověk. Ať se kouká, jak moc zle chce, já se nedám.

Následujících několik týdnů jsem se učil, jak to tu chodí. A seznámil jsem se s chlapci, kteří už tady žili déle. Chodil jsem do blízkých kasáren do školy, s ostatními jsme dělali drobné práce a každých 14 dní jsme s chlapci hráli zápas v kopané. Mamince se už tak dobře nevedlo. Vždy

musela vstávat brzy, a vracela se na pokoj až večer, unavená a smutná. Nikdy mi neřekla, co celé dny dělá, i když jsem se jí mockrát ptala. O tatínkovi mi jen řekla, že je daleko, daleko na východě, v jiné zemi, a že na nás moc, moc, vzpomíná....

Po třech týdnech tady jsem se začal dívat už trošku jinýma očima. Věděl jsem, že kolem zuří válka, věděl jsem, že jsem tady, protože jsem Žid, ale nebylo mi jasné proč jenom my ? Co my jsme tak zlého udělali ? Na tuhle otázku jsem se zeptal maminky. Stejně, jako několik posledních dní tady, mi jen odpověděla, že je to zkouška od Pána Boha. Ale touto odpovědí mi odpovídala skoro na vše, teda pokud vůbec mluvila. Napadlo mě, že odpověď snad bude znát jeden z těch mnoha divných strážců, kteří tu pořád chodili. Sebral jsem odvalu a šel jsem. Byl vysoký a vypadal silně, ale to ostatně všichni strážci tady. Náš rozhovor trval asi 30 sekund. Přišel jsem k němu, zeptal jsem se ho na stejnou otázku, kterou jsem položil mamince, on se na mě podíval, a pak jsem dostal takovou pecku, až jsem ztratil vědomí.

Probral jsem se na pryčně u maminky a dostával jsem se z toho týden. Pak už jsem se nikdy neptal. Tohle mi jako odpověď stačilo.

Vrchní dozorce X

Seděl jsem zrovna za stolem, když se to ke mně doneslo. Byl to ten malý klučina, kterého jsem si jako jediného z toho davu lidí pamatoval. Žasl jsem jakou má odvalu. Jako jediný z celé té řady lidí co se zde vystřídali se zeptal proč ? Proč je tady, co udělal ? Oproti své zášti proti Židům jsem se zděsil, co dozorcí tomu malému chlapci způsobil. Nechal jsem si ho zavolat. Za chvíli přijde, však se dočká svého trestu..

Tomáš

Stalo se to, ani nevím jak. Prostě jsme zase hráli s kamarády kopanou a najednou tam přišli i chlapi z kinderheimu. Pozvali mě, abych s nimi zpíval u Rudolfa Freunderfelda. Řekli mi, že jde o představení, které se jmenuje Brundibár. A že Freunderfeld hledá děti jako herce. Tak jsem šel. Starý pán, jak mu kluci říkali, na mě udělal dojem. Řekl mi ať mu na zkoušku něco zazpívám. Zpíval jsem svou oblíbenou Milé očenska, zpívala mi ji ještě doma maminka jako ukolébavku. Byla to pro mě vzpomínka tak silná, že jsem zapomněl, kde jsem a zpíval jsem se zavřenýma očima s myšlenkami na domov. Když jsem dozpíval, starý pán seděl u piána a otíral si tvář kapesníkem. A tak jsem v té opeře dostal hlavní roli Pepíčka.

Brundibár

Anna a Pepíček mají nemocnou maminku. Aby jí uzdravili potřebují mléko. Nemají však peníze na jeho koupení. Když uvidí na náměstí flašinetáře Brundibára, jak si vydělává hraním, zkusí to také hudbou a začnou zpívat. Brundibár je ale zlý a překřičí je. Zoufalým dětem přijdou v noci na pomoc zvířátka z plakátu a druhý den jim pomůžou Brundibára přezpívat. Flašinetář jim ale jejich výdělek sebere. Nakonec jej děti najdou, své peníze dostanou a maminka se uzdraví.

Tomáš

Začali jsme nacvičovat na půdě L 417. Velice se mi tam líbilo. Pan Freunderfeld byl rozený vůdce. Vysoký, důstojný a měl hřívu vlasů jako lev. I přes všechno zkoušení, které mě moc bavilo, jsem nedokázal zapomenout na toho strážce a příkoří které mi bylo způsobeno. Našel jsem si na to alespoň malou záplatu. Představoval jsem si v roli Brundibára jeho a dělalo mi moc dobře, že jsem ho na každé zkoušce dokázal porazit. Několikrát se na nás přišel podívat i pan Hans Krása, ale my měli raději našeho Starého pána. Čas letěl a premiéra se blížila.

Vrchní dozorce X

Přišla zpráva, aby byl proveden nový transport do Osvětimi. Byla vybrána čísla lidí. Ačkoliv jsem proti tomu bojoval, rozhodnutí nebylo na mě. Ten chlapec musí jet. Byl jsem se podívat na jejich zkoušku. Takovou radost jsem tady ještě neviděl. A ty jeho rozjasněné oči, když zpíval. Ne! Nesmím na to myslet. Jeho osud je zpečetěn, já proti tomu už nesmím nijak zasáhnout.

Tomáš

Jsem nadšen. Konečně se mi tady na tom místě něco líbí. Závěrečnou píseň opery jsem naučil už všechny ženy u nás na pokoji. Ty jí zase naučili zpívat ostatní lidi, se kterými přišly do styku. Šíří se to jako lavina. Všiml jsem si, že když jí všichni zpívají, promění se jim tváře. Jako by v ní našli nějaké poselství, které mi zatím uniklo. 23. září 1943 se v Magdeburských kasárnách konala premiéra. Bylo to nádherné. Maminka seděla v první řadě a tekly jí slzy. Bylo to poprvé za dlouhé měsíce, co jsem na její tváři uviděl úsměv. To jediné pro mě byla odměna, kterou mi nemohl nikdo vzít.

Ještě téhož dne večer nám oznámili, že odjíždíme za 3 dny vlakem do Osvětimi.

Vrchní dozorce X

Přijel vlak. Koukám se na toho chlapce (myslím, že se jmenuje Tomáš) z okna a připomnělo mi to ten první den, kdy jsem ho poprvé uviděl. Ted' odjíždí. Nevrátí se, to je mi jasné. Je to podřadná rasa, to je mi také jasné. Tak proč mám v očích slzy ?

Tomáš

Sedím ve vlaku vedle maminky, a nevím proč se tak klepe. Vždyť jedeme na východ, tam, kde je tatínek. Říkal jsem jí to celou cestu, ale ona se jen třásla a mlčky mě mačkala k sobě.

Přijeli jsme. Ve vlaku byli jen lidé z Terezína. A já myslel, že jedeme na nějaké stejné místo. Ale tady to bylo o dost horší. Hned jak jsme vystoupili, mně nějaké ruce odtrhly od maminky a já se musel nechat unášet proudem lidí bez ní. Předě mnou vznikla dlouhá fronta. Stál jsem tam asi půl hodiny a klepal se zimou a strachem. Pak na mě přišla řada. Ukázali mi nějakou laťku a řekli mi, že k ní mám jít. Laťka byla na mě vysoká a já pod ní bez potíží prošel. Zařadili mě do řady na pravou stranu. Mezi samé staré, nemocné a malé děti. Všechny jsem je aspoň od vidění znal. Řekli nám, že se jdeme umýt a museli jsme se svléct. Nahnali nás do sprchy. Bylo nás tam moc a já stál vedle holčičky, kterou jsem znal z představení. Bylo ticho a já najednou ucítil zápach. Plyn !

Něco se ve mně zlomilo a já náhle pochopil celý obsah Brundibára, a hlavně té závěrečné písně. Došla mi celá ta naděje, se kterou jí dospělí zpívali. *Brundibár poražen, utíká do dále...* Ani nevím jak, ale začal jsem zpívat. Nejprve potichu a pak nahlas. Najednou zpívala celá ta cela. Všichni ti lidé, kteří pochopili, že smrt už je blízko se ke mně přidali. Zavřel jsem oči. Píseň zněla dál, ale jak přibýval plyn slábla.

Zaviřte na buben, válku jsme vyhráli....

Z deníčku malé Mirijam

Simona Havlíková

ZŠ a MŠ Ludgeřovice

I. kategorie – čestné uznání

Je pondělí 18. března 1941...

Začínám psát tento deník, aby se všichni jednou dozvěděli, co se děje. Jmenuji se Mirijam a je mi 8 let. Spolu se svými rodiči bydlím v Moravské Ostravě. Asi před týdnem sem začali přijíždět Němci. I když všichni dělají, že nic nevidí, pomalu se začínají ztrácet Židé. Nejdříve rodiny ze

sousedních ulic a teď i z naší ulice. Jsme také židovská rodina. Bojím se dne, kdy se „ztratíme“ i my. Bude to také ostatním jedno? Zřejmě ano... Nikdo se o Židy nezajímá, všichni si o nás myslí, že jsme nečistokrevní a to jen proto, že jsme jiného vyznání.

Středa 20. 3. 1941

Včera v noci jsem z okna viděla, jak naše sousedy nakládají do vozu. Měli jen malé kufříky. Přijdou si dnes v noci i pro nás? Maminka s tatínkem to asi také viděli. Také už začínají balit kufry. Každý jeden malý, já si jej mám zabalit sama. Mám brát jen potřebné věci, ale co si mám vzít, když nevíme, kam jdeme? Mám tolik věcí, které si chci vzít, ale nemohu. Hlavně s sebou musím vzít plyšového médu, deník a dost per. Až budu vědět, kam jedem, tak všechno zapíšu.

Sobota 23. 3. 1941

Opravdu, opravdu si pro nás přijeli. Vezli nás v nákladním automobilu až na nádraží. Z nádraží nás vezou vlakem. Máme vagon označený žlutou hvězdou a nápisem JUDE. Nejen my, ale i ostatní Židé nevědí, kam nás vezou. Až dnes ráno vlak zastavil a opět jsme byli převezeni automobily. Jsme v Polsku. Převezli nás do varšavského gettha.

Neděle 24. 3. 1941

Jsem unavená jako nikdy dříve. Celý den nás nutí pracovat. Skoro nedostáváme najíst, záchody jsou špinavé, je to tady strašné.

7. 6. 1941

Už ani nevím co je za den. Kalendáře tady nejsou takže těžko zjistit, který je den. Každý den je to tady horší, zdá se mi, že pracujeme čím dál tím více. Včera dokonce už zemřel chlapec. Bylo mu také 8 let. Jenže tady byl o 3 měsíce déle než já. Umřu také po 3 měsících? Nebo dříve? Já ale nechci umřít...!!!

(téměř o rok později) 24. 3. 1942

Dnes je to přesně rok, co jsme tady. Každý den ubíhá stejně. Jenom lidi se tady střídají. Noví přijedou a ti, co jsou tady delší dobu, jedou pryč. Třeba mí rodiče. Zítra jedou pryč. Snad se dostanou domů.

26. 5. 1942

Nedostali se domů. Prý všechny Židy z toho vozu odvezli do plynových komor. Mezi námi se tomu říká „do plynu“. Taky se říká, že kdo do ni vejde, už nevyjde zpět. Teď jsem úplně sama. Nikdy jsem neměla sourozence a teď už nemám ani rodiče...

3. 8. 1942

Zítra se možná dostanu ven. Jedna polská paní Irena, která tady dělá instalatérku tajně vynáší děti ven. A zítra už jsem na řadě já.

5. 9. 1942

Jsem venku. Paní Irena mě schovala dozadu nákladního auta a odvezla mě pryč. Toto je můj poslední zápisek, protože tento deník stejně jako informace o mě ukryje pod strom, který má na zahradě. Už zítra mě převezou do mé nové rodiny

14. 5. 1946 (rok po válce)

Včera za mnou byla paní Irena přinesla mi můj deník a ostatní věci. Už je po válce, takže se mohu vrátit domů, ale vlastně já už mám nový domov. Jsem za něj vděčná paní Ireně Sandler. To díky ní jsem naživu, to díky ní jsem mohla dopsat svůj deník a za pár let budu moct vyprávět svým dětem, jak se k nám za války Němci chovali.

Soutěž Daniel 2011 - historická část

Výsledková listina – I. kategorie (8. a 9. ročník ZŠ a odpovídající ročníky víceletých gymnázií)

Pořadí	Autor příspěvku	Rok nar.	Adresa školy (kraj)	Název práce
1. místo	Štěpánka Oliveriusová Kristýna Zemanová	1996	ZŠ Líbeznice, Měšická 322, 250 65 Líbeznice, Praha východ	Osudy židovských občanů obce Líbeznice
2. místo	Tomáš Burián	1995	ZŠ Vrchlického, Vrchlického 17, Liberec	Holokaust (naprostá zkáza)
3. místo	neuděleno			

Výsledková listina - II. kategorie (střední školy)

Pořadí	Autor příspěvku	Rok nar.	Adresa školy (kraj)	Název příspěvku
1. místo	neuděleno			
2. místo	neuděleno			
3. místo	neuděleno			
Čestné uznání	Šárka Ivanovičová	1992	Gymnázium, Smetanova 168, 672 01 Moravský Krumlov	Holokaust

Soutěž Daniel 2011 - fotografie

V části fotografie byla oceněna práce Michaely Matějkové, studentky Střední školy zdravotnické v Ústí nad Labem Palachově ulici s názvem „Terezín – symbol útisku“ (2. místo ve II. kat.). Čestným uznáním byly ohodnoceny 2 kolekce prací, Soukromé obchodní akademie v Žatci a Gymnázia Zikmunda Wintra v Rakovníce (obě rovněž II. kat).

Statistika

Literární část	Zaslané práce	Oceněné práce	Čestná uznání
1. kategorie	14	3	1
2. kategorie	62	6	5
celkem	76	9	6
Historická část			
1. kategorie	5	2	0
2. kategorie	2	0	1
celkem	7	2	1
Fotografie 2. kat. *	36	1	2
Celkem všechny práce	119	12	9

*Pozn.: V části fotografie byla obeslána pouze 2. kategorie.

***„Když neporozumíme minulosti,
nikdy nebude naše budoucnost lepší.“***

Literární a historická soutěž DANIEL
Sborník vybraných literárních prací
8. ročník – 2010/2011

Redakce: PaedDr. Eva Schneiderová
Vydal: © Národní institut dětí a mládeže MŠMT
Sámova 3, Praha 10
Počet kusů: 150

ISBN: 978-80-87449-05-2